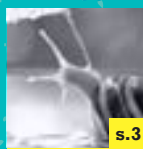

SLUG 20 ÅR

Jubileumsutgave

Innhold: 2: Gratulerer med dagen! 3: SLUG – «a slow moving snail»
4–7: SLUG i 20 år 8–11: Hilsener fra SLUGs venner 12–13: Hva skal
barnet hete? 14–15: Gjeldskamp verden rundt 16–17: Dei neste 20
åra: Kor går SLUG? 18: nyheter

GJELDS- BREVET

Nettverk for rettferdig gjeldspolitik

nr.1, 2014

Gratulerer med dagen!

Kjære SLUG,

Tenk at du har blitt 20 år. Det var jo ikke lenge siden du sto på barrikadene utenfor Victoria Terrasse og ropte på sletting av illegitim gjeld. Fra barnsben av løp du rundt i gatene og kledde deg ut som diktator fordi du mente at diktatorgjeld var urettferdig og måtte slettes. Og i en lang periode var du så sint på denne Skipseksportkampanjen, og du fikk med deg alle vennene dine i demonstrasjoner for gjeldsslette.

Ja, du har virkelig hatt dine perioder med trass. Eller skal man kalle det trass? Vi som er glade i deg ser deg som ivrig og engasjert, med en forkjærlighet for dramatik. Gnisten og utholdenheten din har gjort at du mang en gang har fått viljen din. Du har stått utenfor stengte dører i Oslo, Brussel og Washington D.C. med banneret og kampropene dine og sunget for rettferdighet. Og du har ikke gitt deg før noen slapp deg inn og lyttet til deg. Du har gått lange turer med P2 på slep for å skape blest om det du trodde på, og du har ikke brydd deg om etikette og konvensjoner for å få snakke med de menneskene du vet kan gjøre en forskjell. Vi beundrer virkelig pågangsmotet ditt!

Etter hvert begynte ting å gå mer din vei. Du ble venner med Hilde F.J. i Regjeringen, og hun lyttet til deg og forstod deg. Med hennes sterke posisjoner fikk du gjennomslag for dine synspunkter: I 1998 kom det første gjennombruddet ditt med ny gjeldsplan, og i 2000 begynte ting å skje også for dine venner i andre land. I 2004 hadde du blitt 10 år, og året etter fikk Norge en regjering som sympatiserte mer med dine mål. Hilde F.J. var ut og Erik S. var inn, og du kunne legge om strategien litt: Færre demonstrasjoner, litt flere kaffemøter med dine nye venner. Men aktivisthatten din var fortsatt på, og du storkoste deg når du kunne kle deg ut for en Verdensbanksjef som var på

besøk, eller lage lenker av folk utenfor Stortinget.

2006 var gjennombruddsåret ditt: Skipseksportgjeld skulle slettes. Vi kan nesten ikke forestille oss hvordan det må ha vært for deg. I over 10 år hadde du kjempet for dette, i mange av disse årene var du nesten alene. Folk du stolte på sa det var umulig, folk du ikke stolte på sa det var urimelig. Men du ga deg ikke, politikere var nødt til å lytte til deg, og venner var nødt til å skrive under på oppropene dine. Og i 2006 ga utretteligheten din resultater: Norge tok medansvar for sine gamle feil, og satte strek over hele greia. Og du ble litt bekymret for hvem du var, hvor du skulle og hva neste skritt var.

De siste åtte årene har vært enklere og morsommere for deg. I 2008 begynte FN med norske penger å forske på retningslinjer for lån, og du gledet deg veldig til lanseringen noen år etter. Da Heikki H. begynte å jobbe med gjeldspolitikken fikk dine gamle kampsaker ny giv, og i 2012 ble du invitert på kaffe og kaker for å feire at Norge skulle være det første landet som gransket egne utlån. Året etter lovt Heikki H. at han skulle betale for en ny studie i FN som skulle se på nye, mer rettferdige måter å slette gjeld på. I dag er du en svært aktiv 20-åring, du er mye på farten og har et beundringsverdig stort nettverk. Men til tross for mange nye baller i luften er du tro mot dine kjerneverdier: Rettferdighet, legitimitet og ansvarlighet. Med et tett nettverk av gode venner har du blitt inspirert til å forsette gjeldskampen, og nå venter nye utfordringer som trenger din oppmerksomhet. Og du trenger ikke lenger rope for å bli hørt.

Hilsen Gina, daglig leder i SLUG

SLUG 20 år

SLUG – «a slow moving snail»

På innbydelsen til SLUGs 20-årsjubileum er det bilde av en snile. Helt rett – SLUG på engelsk betyr «a slow moving snail». Da vi i 1994 skulle finne en fengende forkortelse for Slett U-landsgjelda, falt valget på SLUG, på tross av den engelske betydningen. Kampanjen så egentlig for seg en fremadstormende aksjon med håp om raske resultater, i likhet med den folkelige bevegelsen for gjeldsslette i Sveits noen år tidligere. Slik skulle det ikke gå. SLUG ble mer som en langsomt bevegende snile. SLUGs historie viser en kampanje med uendelig mange avveininger i ulike retninger for å nå sine mål. Det gjaldt politisk/strategisk tenkning, valg av aksjonistisk arbeid, utadrettet informasjon, internasjonal tilknytning, intern organisering og økonomi.

Hva var det som gav SLUG styrke i det lange løp?

SLUGs konsentrerte målsetting var nok i utgangspunktet et pre, likeledes evnen til utholdenhet. I ettertid kan en si at 12–14 år før første måloppnåelse, ikke er lang tid når en liten aksjonsgruppe skulle endre politisk godt fundamenterte beslutninger. Men alle hverdagens tatt i betraktning, var det lang tid. En annen sterk side ved SLUG var og er alle de ressurssterke, unge menneskene som kastet seg ut i den faglig krevende problematikken, nasjonalt og internasjonalt. Gjeldsslettebevegelsen ble jo etter hvert en stor internasjonal bevegelse hvor alle inspirerte og styrket hverandre.

I SLUGs andre fase, etter gjeldsslettingen i 2006, har organisasjonen vært like målbevisst og systematisk arbeidende

som tidligere, med ny gjennomslagskraft i 2012. Det er rett og slett et lite under at SLUGs kamp for en mer rettferdig verden kan feire sine 20 år med full styrke.

Fra en, som var med fra den spede begynnelsen, kommer en fra hjertet stor *gratulasjon* til alle som har bidratt opp gjennom årene!

Det er ganske underlig at store deler av Europa skulle havne i samme uføre som fattige land. Det viser med stor tydelighet hvor viktig arbeidet for ansvarlig gjeldspolitikken er. En stor *takk* til dere som fortsatt står på!

Björg Strandli Hauer

SLUGs grunnlegger

SLUG i 20 år

Tekst: Guro Klausen
Styremedlem i SLUG
Foto: SLUG

Vi feirer en særdeles sprek 20-åring i år. Det er en jublant som har oppnådd mye i sitt liv på jorda, og som aldri har gitt opp tross i at utfordringene dens liv er viet til ikke er små. I en lynkjapp historietime skal dere få et knippe av høydepunktene fra de siste 20 årene.

Starten før starten

Aksjon Slett U-landsgjelda! med forkortelsen SLUG ble et faktum den 26. februar 1994. Det er denne begivenheten vi feirer i år, men som med de fleste organisasjoner finnes det også en forhistorie. Vår forhistorie startet med to ulike grupper på ulike kanter av landet, med ulike profiler, men med et felles mål. I Nøtterøy satt en kvinnegjeng i 50-60-års

alderen, mens det i Tromsø satt en gruppe studenter som hadde startet en studiesirkel for å sette fokus på gjeldskrisen mange av verdens fattigste land stod ovenfor. Et leserbrev i Nationen og et møte i kjelleren på Solidaritetshuset i Oslo tidlig i 94 var alt som skulle til før de to gruppene forente seg og SLUG ble til. En god illustrasjon på engasjementet som lå til grunn er Bjørg S. Hauer som sto i spissen for gruppen i Nøtterøy, og som sier at «...gjeldsproblematikken [ble] direkte påtrengende for mitt vedkommende». Uansvarlig utlånspolitikk, gjeldskrise, den skjeve maktfordelingen mellom land og urettferdigheten bak det hele var problemer man ikke lengre kunne la passere, og med en samlet aksjon var målet å bedre koordinere gjeldsslettearbeidet i Norge.

En organisasjon i vekst

De første årene ble mye gjort ved hjelp av frivillig arbeidsinnsats og gode kontakter. Uten inntektskilder kom logo, løpesedler og plakater på plass via kjente av bekjente og en utrettelig innsatsvilje fra engasjerte ildsjeler. En annen

viktig arbeidsoppgave ble å mobilisere organisasjoner til å støtte SLUGs målsettinger. Alt fra bistandsorganisasjoner, politiske partier og enkeltpersoner ble utfordret, og i løpet av det første året meldte 20 organisasjoner sin støtte, et tall som skulle stige med årene.

I starten var det mye engasjement, men dårlig økonomi. Trykningen av den første løpeseddelen for Jubilee 2000-kampanjen i Norge ble forskuttert med studielånet til en av ildsjelene. Etter hvert kunne flere av de største medlemsorganisasjonene love finansiell støtte, noe som ble avgjørende for det videre arbeidet.

Politisk utvikling

SLUG har også utviklet seg politisk gjennom årene som har gått. I starten var fokuset i hovedsak på å samle underskrifter for gjeldsslette, og arbeidet var rettet mot norske politikere. I 1998 skjedde det et viktig skifte. Etter G8-konferansen i Birmingham kom det internasjonale engasjementet for gjeldspolitikken virkelig frem i lyset. Samme år kom regjeringens

gjeldsplan som var en stor seier for SLUG. Disse faktorene førte til at også SLUG fikk et mer internasjonalt fokus. Herfra var Jubilee 2000-kampanjen en hovedprioritet, og SLUG fikk et eksplisitt mandat fra medlemsorganisasjonene til å samle underskrifter i forbindelse med den internasjonale kampanjen. Fra 2001 og utover ble også samarbeid med Jubilee South en ny prioritering for arbeidet. Årsmøtet i 2000 ga tydelig beskjed om at det var gjeldsslette for utviklingsland som var fokus for organisasjonen, og at det derfor burde være en prioritet å samarbeide med allierte i Sør. Det neste tiåret la grunnlaget for navneskiftet som vi også feirer i år. Når «SLUG – Nettverk for rettferdig gjeldspolitikken» nå erstatter «Slett U-landsgjelda» er det etter en lang og gradvis overgang fra å fokusere på gjeldsslette, til å få et bredere fokus på gjeldspolitikken. Ansvarlig långivning, kondisjonaliteter, internasjonale finansinstitusjoner, gribbefond, gjeldsrevisjon og Oljefondet; listen over tematiske områder er lang, og selv om gjeld fremdeles er kjernen i alt SLUG foretar seg, har politikken blitt mer variert og allsidig. ▶

1994

SLUG blir etablert som nasjonal organisasjon 26. februar

1995

Et år med stor aktivitet i den norske gjeldsbevegelsen

1996

Verdensbankens og IMF's gjeldssletteinitiativ HIPC blir etablert

Gjennom de siste 20 årene har SLUG sett mange konkrete resultater av arbeidet som har blitt gjort, og en historisk gjennomgang uten en suksessliste er ikke mye tress. Vi kan blant annet feire etableringen av Verdensbankens og IMF's gjeldsslette mekanisme HIPC i 1996; lanseringen av den norske gjeldsplanen i 1998; sletting av gjelda fra skipseksportkampanjen i 2006; nye retningslinjer for ansvarlig långivning fra UNCTAD; annonsering, gjennomføring og lansering av den norske gjeldsrevisjonen, og flere runder med gjeldsslette både i Norge og andre steder, for å nevne noen høydepunkt. Ikke så verst!

Aksjonering

Underskrifter, menneskelige lenker, lobby-arbeid, aksjoner og media. SLUG har opp gjennom årene brukt en rekke virke-

midler for å få gjennomslag for politiske krav. I oppstarten lå som sagt mye av fokuset på å samle underskrifter med krav om å slette utviklingslands utestående gjeld og var rettet mot norske myndigheter. Frem mot tusenårsskiftet da Jubilee 2000 spredte om seg ble underskriftene samlet med et mer internasjonalt fokus som en del av kampanjen. Hans Morten Haugen, styreleder/koordinator for SLUG fra 1996–2002 var en sterk pådriver for innsamlingen av underskrifter. Han kan fortelle at det ble samlet inn i overkant av 100 000 underskrifter til Jubilee 2000 her i Norge, over flere år. Internasjonalt lå tallet på over 22 millioner.

Aksjonering har også vært et viktig virkemiddel. Juni 1999 dannet 450 personer en lenke rundt Stortinget, et konsept som ble adoptert fra demonstrasjonene i Birmingham under

G8-møtet året i forveien. Lenken skulle symbolisere lenkene som utestående gjeld binder utviklingsland i. Konseptet hadde god symbolsk effekt frem til det i 2000 ble brukt til å holde en norsk minister innesperret i Praha av andre, mer radikale grupperinger. «Det var synd at SLUG-modellen ble brukt på en slik aggressiv måte» forteller Haugen. Andre aksjoner som har gått bedre inkluderer en trikkeaksjon med 3000 underskrifter samlet inn på en dag, en gjeldssnegle av finér som ble dratt rundt på flere ambassader, stand på Karl Johan hvert helg i 1999, isbading på Sognsvann, postkortaksjon, diktatorgjeldkampanje, samt flere aksjoner rettet mot å få Norge til å gjennomføre en gjeldsrevisjon. SLUG har gjennom sine aksjoner tiltrukket seg mye medieoppsomhet, og til og med oppmerksomheten til politiet, som slo bombealarm etter breningen av en datamaskin utenfor

den japanske ambassaden. Politiet ble også tilkalt etter at en gjeng sammenlenkede, dårlig kledde aksjonister med sot i ansiktet dumpet en bære med pengesekker foran døra til Stortinget.

Aksjonene har vært viktige arenaer for å formidle og synliggjøre SLUG for befolkning og myndigheter. Etterhvert har også lobbyarbeid og direkte kontakt med beslutningstakerne blitt mer og mer viktig. SLUG sin rolle i forbindelse med den norske gjeldsrevisjonen er ett av mange beviser på hvor viktig aktør organisasjonen har blitt.

I det store og hele er det ikke småtterier vi har bak oss etter 20 års levetid!

1997

SLUG begynner å motta finansiell støtte fra medlemsorganisasjonene for å sikre den videre driften.

1998

JUBILEE

Jubilees slagkraftige kampanje mot G8-møtet i Birmingham med 1,4 millioner underskrifter. Den norske «Gjeldsplan mot år 2000».

Hilsener fra SLUGs venner

Som den populære jubelanten SLUG er har det kommet inn bursdags-hilsener fra hele verden. Her har vi samlet et lite utvalg av skryt, støtte og gamle røverhistorier. Til alle SLUGs venner vil vi si: Takk for følget så langt! Vi hadde aldri vært der vi er i dag uten dere.

Foto: Erlassjahr.no

The most dedicated debt campaigners I ever met were those two guys, students from Tromsø – a place which I understand, is closer to the North Pole than to my hometown – who travelled two and a half days on boats, trains and buses (reindeers?) in order to join us during the EU-counter summit 1994 in Essen. That was when we set the tone for what later became multilateral debt relief in the EU, and I learned what SLUG means (while I still pronounced it wrong).

Jürgen Kaiser
Leder av Erlassjahr, SLUGs søsterorganisasjon i Tyskland

Foto: Changemaker

Kjære SLUG, gratulerer med dagen!

Takk for 20 år med godt samarbeid for en mer rettferdig verden. Dere er kjernen av den norske gjeldsbevegelsen og en helt uvurderlig samarbeidspartner for Changemaker på gjeldsspørsmål. Deres standhaftighet og profesjonalitet innkasserer viktige politiske seire, og kommer til å fortsette å gjøre det! I tillegg er dere dyktige alliansebyggere og vanvittig smarte folk. Dere er viktige for norsk utviklingspolitikk, som bør handle mer om rettferdighet, og litt mindre om veldedighet.

Ingrid Aas Borge
Tidligere leder i Changemaker

Foto: Jean-Marc Ferré/FN

On the occasion of SLUG's 20th anniversary, I would like to offer my warmest congratulations on behalf of my UNCTAD (United Nations Conference on Trade and Development) colleagues to SLUG and you personally. We appreciate your impressive work deeply. Your dynamism and vision have contributed to important progress on the sovereign financing front. It is our blessing to have a partner like SLUG.

Yuefen Li
Head, Debt and Development Finance
United Nations Conference on Trade and Development

The advocacy, political lobbying and information dissemination efforts of SLUG – The Norwegian Coalition for Debt Cancellation, on developing countries' debt, debt cancellation, debt audits and responsible financing have had a significant impact on global efforts to achieve social and economic justice, especially for the people in the most severely indebted countries. Few civil society organizations have had such remarkable achievements. The organization has been an important partner and ardent supporter of the mandate of the United Nations Independent Expert on foreign debt and human rights. Over the six years that I served as the UN Independent Expert, I enjoyed excellent collaboration with SLUG. As SLUG celebrates 20 years of exceptional work, I encourage all persons and institutions of goodwill to support its laudable advocacy efforts.

Dr Cephias Lumina
United Nations Independent Expert on the effects of foreign debt and other related international financial obligations of States on the full enjoyment of all human rights, particularly economic, social and cultural rights (2008–2014).

Foto: Eurodad

Norway has often led the way on debt justice – the first lender to accept co-responsibility for bad debts, the first to conduct a debt audit for example – this is thanks to SLUG and allies' first class advocacy and campaigning. SLUG has a wider impact too – helping shape, inform and motivate the European and global debt movements. Happy birthday SLUG, you are an inspiration to us all!

Jesse Griffiths
Director, Eurodad

Foto: SLUG

1999

I forkant av G8-møtet i Köln blir det dannet en menneskelig lenke rundt Stortinget.

Den først internasjonale Jubilee 2000-konferansen blir holdt i Roma, og man forsøker å å strømlinjeforme de ulike kampanjene til et samlet krav om sletting av gjeld før år 2000. Jubilee South blir dannet.

2000

Over 24 millioner støtter Jubilee 2000s krav om gjeldsslette

2001

Demonstrasjoner før G8-møte i Genova: «Drop the illegitimate debt!»

Foto: Eric Miller/WEF

Hjertelig til lykke med 20 år i innsatsen for fattige lands deltakelse i internasjonal økonomi, gjennom gjeldslette og rettferdig långivning og låneopptak. Mye er oppnådd med deres engasjement og gjennomslagskraft, inklusive en egen norsk gjeldsrevisjon. Jeg ønsker dere lykke til i deres videre arbeid for å bringe stater på like fot i økonomisk samarbeid.

Børge Brende
Utenriksminister (H)

Foto: Bård Gudim/FrP

Gratulerer med 20-års dagen. Dere har på en effektiv og god måte bidratt til å sette søkelys på gjeldsutfordringen i utviklingsland. Dere har jobbet godt ovenfor alle politiske partier. Gratulerer også med de konkrete resultater dere har bidratt til å oppnå gjennom disse 20 årene.

Morten Høglund
Statssekretær i Utenriksdepartementet (FrP)

Foto: GIEK

På vegne av GIEK ønsker jeg å gratulerer SLUG så mye med 20års jubileet. Vi ser frem til å fortsette den gode dialogen med SLUG.

Nikolai Østråt Owe
Seniorrådgiver i Garantiinstituttet for eksportkreditt (GIEK)

Foto: Holger Motzkau

Hurra for SLUG!

Gjennom ulike deler av organisasjonens liv har dere til tider vært en bred folkemobiliserer og andre ganger kunnskapsrik og nerdete lobbygruppe. Både store folkemobiliseringer og nerdete lobbyister kan ha ekstrem stor gjennomslagskraft og det er SLUG et bevis på. Norge har slettet mye u-landsgjeld, og SV vil takke dere for all drahjelp vi fikk da vi oppnådde store resultater på dette i den rødgrønne regjeringen. Ved å slette gjeld har vi ryddet opp i gamle synder og sørget for mer penger til velferd for folk. Sammen har vi fått til viktige politiske resultater som gjeldsrevisjonen og Prinsippene for ansvarlig långivning og låneopptak. Dere trengs som vaktbikkje fremover: Slik at Norge ikke glemmer å spille en viktig rolle for gjeldslette og långivning, ikke minst gjennom Oljefondets investeringer i statsobligasjoner. 1200 milliarder må investeres så ansvarlig som mulig. Gratulerer og kjemp videre!

Heikki Eidsvoll Holmås
Tidligere utviklingsminister og stortingsrepresentant for SV

Foto: Hans A. Rosbach

Vi trenger en mer rettferdig verden. Gjeldslette og ansvarlig utlån bidrar til nettopp det. Gratulerer med jubileet SLUG og fortsatt pådriverarbeidet som allerede har satt betydelige spor!

Beste hilsen,
Hans Olav Syversen
Leder, Finanskomiteen (KrF)

Foto: GAD/Wikimedia

Av og til gjør Norge noe som virkelig blir lagt merke til i verden. Et prakt eksempel på det er da Norge tok ledelsen for sletting av gjeld i utviklingsland. Senest på et stort fagforeningsseminar i Tyskland forrige uke møtte jeg en tidligere kritisk leder fra Ecuador som nå var full av ros til Norge for gjeldsletten til hans hjemland. Også i Norge var det mange motstandere og nok av bedrevitere som sa det ikke kunne gjøres. Departementer truet med at Norge ville miste sin kredittverdighet. Politikere bare pratet om det i årevis uten å slette en eneste krone. Da vi bare gjorde det var plutselig alle enige og det var bare lovord å høre. Men uten SLUGs innsats hadde det aldri blitt noen gjeldsletting. Det viser hvor mye en liten gruppe mennesker som aldri gir opp kan utrette.

Mye har blitt oppnådd, men det er fortsatt mye å ta tak i om vi skal nå det neste store målet om å avskaffe ekstrem fattigdom. Lån er helt nødvendig for å finansiere utvikling, men det må skje på en rettferdig måte. La oss brette opp ermene for å skaffe mer og bedre finansiering for utvikling, unngå nye gjeldskriser og jobbe internasjonalt for mer ansvarlig långivning og låneopptak! Gratulerer med 20 år og til lykke med de neste 20!

Erik Solheim
Leder av DAC-OECD og tidligere miljø- og utviklingsminister (SV)

Foto: SLUG

Foto: Tone Langbakken

Det er all grunn til å hedre SLUG for den solidariske tålmodighet og kompetanse som har preget arbeidet og som har gitt så konkrete og tydelige resultater! SLUG står for det beste i den norske sivilsamfunns tradisjonen: engasjerte aktivister i par med tunge institusjoner, kritisk samhandling med staten og vekslingen mellom visjon og konkrete endringer på veien til å realisere visjonen. Røttene tilbake til Det gamle testamentes jubelår for frigiving av slaver og sanering av gjeld, og i Guds visjon av en fremtid der alle høster fruktene av sine henders gjerninger, har gjort SLUGs agenda til en kirkelig agenda. Det vil det fortsette å være så lenge nasjoner holdes i lenker smidd for underkastelse og kontroll. Guds signing over arbeidet fremover ønskes dere av

Atle Sommerfeldt
Biskop i Borg og tidligere generalsekretær i Kirkens Nødhjelp

2002

SLUG arrangerer «Gjeldstribunalet» – en høring om rett og moral i norsk gjeldsdebatt.

2003

Diktatorgjeld-kampanjen i Norge.

2004

Foto: Magnus Frøderberg/norden.org

Hilde Frafjord Johnson i Bondevik II regjeringen legger frem Handlingsplan om gjeldslette for utvikling.

Hva skal barnet hete?

Tekst: Nina Dalgas Hildebrand
Styremedlem i SLUG

Første april 2014 ble en gledesdag for oss SLUG'ere. Vi fikk endelig vedtatt det nye navnet til vår organisasjon, som med årene har fått nye områder å utforske og derfor trengte et nytt navn.

Navneendringsprosessen har vært en lang og til tider vanskelig prosess. Vår historie og de resultatene vi har oppnådd har hatt stor innvirkning på de forslagene som har vært på bordet. For noen år siden gjennomførte vi dessuten en spørreundersøkelse for å få hjelp av medlemmer til

å finne nytt navn. Mange gode ideer har også kommet inn via facebook og en stor navnekonkurranse. I flere år har vi vært nære på å vedta en navneendring, men har ikke klart å bli enige om et navn. Tenk å skulle få nytt navn etter 20 år! Blod, svette og tårer har likevel båret frukt til slutt, og det har vært verdt alt slitet. Vi er nå stolte av å kunne presentere nye nettsider, nytt navn og ny logo i en alder av 20 år.

Nye nettsider

I desember 2013 satte vi gang i prosessen om navneendring igjen, nå i forbindelse med ønsket om å få nye og smarte nettsider, som jeg oppfordrer dere til å gå inn og ta en titt på: www.slug.no – Ja, vi har endelig fått tilgang til domenet SLUG. Hurra!

Nytt navn

For ikke å skulle gjøre samme jobben to ganger ble det nå virkelig viktig for oss å få på plass det nye navnet for nettsidene skulle lanseres. Vi kom frem til omtrent ti forskjellige alternativer, og tok da en opptelling. Mye prat og diskusjon senere hadde vi en yndling: 'SLUG – Nettverk for rettferdig gjeldspolitikk'. Som dere kan se, følger det nye navnet ikke akkurat forkortingen SLUG, men vi føler ikke lenger at SLUG tenkes på som en forkorting av en setning. SLUG er oss! SLUG er et ord.

Grunnen til at vi valgte akkurat ordene «nettverk», «rettferdig» og «gjeldspolitikk» er nøye gjennomtenkt. SLUG har i dag et nettverk på 48 medlemsorganisasjoner, som støtter SLUGs krav og prinsipper. Alle disse medlemsorganisasjonene hjelper SLUG i vårt daglige arbeid ved å gi oss bred tilslutning i sivilsamfunnet, og er med på å gi SLUG gjennomslagskraft. SLUG ville ikke vært det samme uten alle våre medlemsorganisasjoner og private medlemmer, og vi er derfor dypt takknemlige for støtten.

SLUG jobber i dag for at gjeldspolitikk må være rettferdig og ansvarlig. Illegitim gjeld må slettes, og både långiver og låntaker har et ansvar. Når et land kommer i gjeldskrise må det få en uavhengig og rettferdig behandling av saken. Rettferdighet er viktig for å ha en god gjeldspolitikk, og vi var derfor ikke i tvil om at dette ordet måtte inngå i det nye navnet.

Grunnen til at vi bruker ordet «gjeldspolitikk» er at vi ikke lenger bare jobber for å slette u-landsgjeld som tidligere. Vi jobber også for at fremtidige lån skal være ansvarlige og bidra til utvikling. Vi jobber fortsatt for gjeldsslette, men jobber også bredere for en god og rettferdig gjeldspolitikk, både nasjonalt og internasjonalt.

Ny logo

Med nytt navn fulgte behovet for å lage en ny logo. Denne jobben hadde vi ikke klart uten hjelp fra designerne fra Minsk. Stor takk til dere!

Før de kunne begynne på utformingen av den nye logoen måtte Minsk vite hvem vi egentlig er, og hvordan vi vil oppfattes. Ord som ble brukt til å beskrive oss var blant annet: tydelige, ekte, ujalte og engasjerte. Vi vil kjempe for rettferdighet, og dette gjennom å opplyse og engasjere andre.

Etter tre flotte og spennende utkast ble vi forelsket. En logo med fine og beskrivende farger, gjenkjennelighet og nytenkning. Alt vi har ønsket oss, har blitt til virkelighet.

Vi føler oss trygge på at med nytt navn, ny logo og nye nettsider er vi klare for å jobbe minst 20 år eller mer for gjeldsslette og ansvarlig utlån.

SLUG
SLETT U-LANDSGJELDA

+

Nettverk for
rettferdig
gjeldspolitikk

SLUG / Nettverk for
rettferdig
gjeldspolitikk

2005

Demonstrasjoner før G8-møtet i Edinburgh med slagordet: «Make poverty history». Hvide bånd-lenke rundt Stortinget.

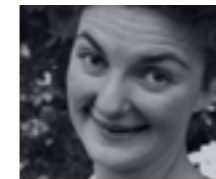
2006

Den rødgrønne regjeringen kunngjør 2. oktober at gjelden etter skipseksportkampanjen ville bli slettet.

Gjeldskamp verden rundt

Foto: Gloria Varlan

Tekst: Maria Dyveke Styve
Politisk rådgiver i SLUG

Gjeldskampen blusser stadig opp nye steder, og etter den arabiske våren og gjeldskrisen i Europa har det oppstått flere nye gjeldsbevegelser. I denne artikkelen gir vi deg et raskt overblikk over noen av de nye frontene i gjeldskampen.

Argentina: Griske gribber

I 2001 var gatene i Buenos Aires i fyr og flamme med massive folkelige protester. Den verste økonomiske krisen i Argentinas moderne historie drev landet til å slutte å betale på utenlandsgjelden sin. Etter harde forhandlinger med private kreditorer aksepterte over 90% av kreditorene å redusere gjelden drastisk, slik at Argentina kunne klare å betale. I ettertid ble gribbefond interesserte i Argentinas gjeld, og kjøpte opp en del av gjelden til en brøkdel av den fulle verdien. Deretter gikk de til sak i USA for å kreve hele beløpet tilbake. Gribbefondene vant frem og Argentina ble ilagt å betale \$1,3 milliarder på gammel gjeld. Argentina anket til USAs Høyesterett, som avviste klagen i midten av juni i år. Dette vil gi andre gribbefond blod på tann til å kjøpe opp gjeld for en billig penge, og gjøre stor profitt på å gå til sak mot andre utviklingsland. Nå er det opp til Argentina om de kommer til å betale gribbefondene eller ikke.

Mubaraks diktatorgjeld i Egypt

Etter at den arabiske våren førte med seg Mubarak-regimets fall, satte flere sivilsamfunnsgrupper i gang en kampanje for å kreve at den illegitime gjelden etter regimet måtte slettes. I følge Egyptian Centre for Economic and Social Rights (ECSR) bruker Egypt mer enn en tredjedel av statsbudsjettet på gjeldsbetaling.¹ Sammen med flere andre organisasjoner krever ECSR at egyptiske myndigheter må gjennomføre en gjeldsrevisjon og deretter slette mye av gjelden fra Mubarak-regimet.

Grekere krever gjeldsrevisjon

Etter finanskrisen og de store redningspakkene til bankene var det folk flest som ble sittende med regningen i mange gjeldstyngede europeiske land. I Hellas blusset det opp enorme protester etter hvert som regjeringen strammet drastisk inn på budsjettet og kuttet offentlige jobber og so-

siale utgifter. En gryende gjeldsbevegelse begynte å undersøke hvordan privat gjeld var blitt omgjort til statlig gjeld gjennom redningspakkene fra Troikaen (Den europeiske sentralbanken, EU-kommisjonen og IMF). Det pågår nå en gresk kampanje for å få en gjeldsrevisjon som kan gå igjennom hele Hellas sin gjeldsbyrde for å undersøke om gjelden ble tatt opp på riktig måte, og aktivister mener at store deler av gjelden ble tatt opp uten den nødvendige formelle godkjenningen fra parlamentet.

Hellas' gjeld er illegitim og må slettes

– Christina Laskaridis fra den greske gjeldsrevisjonskampanjen

Tunisas diktatorgjeld etter Ben Ali

I Tunisia skapte revolusjonen store omveltninger. Etter at diktatoren Ben Ali falt, var det mange som stilte spørsmål om gjelden til det gamle regimet, og et lovforslag om å gjennomføre en gjeldsrevisjon ble lagt frem i parlamentet. Mabrouka M'barek, som fremmet forslaget, har lenge argumentert for at gjelden er illegitim og må slettes. I 2013 inviterte SLUG M'barek til Oslo for snakke om behovet for en gjeldsrevisjon for å avdekke den illegitime gjelden fra Ben Ali regimet.

Grenadas kirkesamfunn krever gjeldsslette

Den karibiske øystaten Grenada er i akutt gjeldskrise og er allerede i forhandlinger med ulike kreditorgrupper. Grenadas kirkesamfunn har engasjert seg sterkt i prosessen, og har drevet påvirkningsarbeid ovenfor den grenadiske regjeringen for å kreve en uavhengig gjeldssletteprosess. Mange av statene i denne regionen er små sårbare øystater, som ikke har lav nok BNP per innbygger til å kvalifisere til gjeldsslette for de fattigste gjennom HIPC-programmet. Men disse statene er ekstremt sårbare ovenfor klimaendringer, og flere orkaner har gjentatte ganger tatt liv og gjort enorme skader på infrastruktur. Et rykende ferskt karibisk gjeldsnettverk er nå blitt etablert for å jobbe for gjeldsslette for Grenada og andre gjeldstyngede land i Karibien.

1: The Egyptian Centre for Economic and Social Rights, se <http://ecesr.org/en/?p=421488>

Dei neste 20 åra: Kor går SLUG?

Astrid Iversen
Styreleder i SLUG

Bakgrunnen for etableringa av SLUG for 20 år sidan var utfordringane rundt den raskt aukande gjelda i utviklingsland, som på 1980-talet enda i ei presserande gjeldskrise. Organisasjonen heitte då SLUG – Aksjon Slett U-landsgjelda! med utropsteikn, og mobiliserte massar og demonstrerte utanfor Stortinget for å slette u-landa sine enorme gjeldsbyrder. Samtidig med at talet på demonstrasjonar gjekk ned fjerna SLUG både utropsteikn og aksjon frå namnet sitt. Når vi no feirar 20 år har vi endrar namn til SLUG – Nettverk for rettferdig gjeldspolitik. Namnet viser at vi ikkje lengre berre arbeider for gjeldsslette, men har ei breiare tilnærming til problema knytt til gjeldskriser og lånegiving meir generelt.

Fortsatt uløyste problem

I 2006 sletta den raudgrøne regjeringa gjelda etter den mislukka skipseksportkampanjen frå 1970-talet. Slettinga innebar at fleira av SLUG sine dåverande mål vart nådd og var ein uvurderleg siger for organisasjonen og den norske gjeldsrørsla. I kjølvatnet av denne sigeren dukka spørsmålet opp om SLUG sine dagar var talte eller om vi skulle halde fram med vår verksemd i nye, men nærliggande spor.

Sjølv om størsteparten av gjelda utviklingsland har til Noreg er sletta, blei det fort tydeleg at det er nok av gjeldsrelaterte problemstillingar å ta tak i: Private fond vinn framleis fram med søksmål der gjeldstyngta land må halde fram med å betale ned på låna sine, til tross for at dei ikkje har økonomi til å dekke det grunnleggjande helse- og utdan-

ningsbehovet til innbyggjarane sine. Långivarland og private bankar har enno den avgjerande makta når gjeldskriser oppstår og gjelda må reforhandlast. Framleis manglar vi ein internasjonal uavhengig gjeldsforhandlingsmekanisme der låntakar og långivar kan møtast på like fot for å reforhandle låneavtala når eit land hamnar i gjeldskrise.

Det blir også stadig tydelegare at det er fattige land som blir ramma hardest av klimaendringane gjennom eit stadig meir øydeleggjande ekstremver. Desse landa blir samstundes tvungne til å ta opp store lån for å bygge opp att landa sine, til tross for at det er rike land som står bak storparten av klimautsleppa historisk sett.

På nasjonal basis kan ein trekke fram at Oljefondet framleis ikkje er underlagt nokon etiske retningslinjer når det kjem til investeringar i statsobligasjonar.

På bakgrunn av dette vart det klart at organisasjonen ikkje burde leggast ned, men heller vidareutviklast. SLUG arbeider ikkje lengre berre for sletting av gjeld men for å fremje ein rettvis gjeldspolitik og for å hindre at gjeldskriser oppstår.

Framtidige politiske sigrar

Basert på erfaringar frå dei siste 20 åra har SLUG lært at endringar tek tid. Det kjennes difor litt dristig å spekulere i kva slags politiske seierar som kjem neste gong, eller for den saks skuld i løpet av dei neste 20 åra. Men om vi skal drøyme er det grunn til å håpe at stortingspolitikarar, kommunepolitikarar og mannen i gata ikkje lengre berre ser på statsobligasjonar som eit investeringsobjekt som gir avkastning, men at samfunnet innser at uansvarleg lånegiving og låneopptak har store konsekvensar på bakkenivå: dårlegare helse- og utdanningstilbod, dårlegare utbygd infrastruktur, som igjen er grunnsteinen for økonomisk vekst og minska arbeidsløyse. Det ønskelege resultatet er då at både Oljefondet og andre investorar vil innføre etiske retningslinjer for kjøp av statsobligasjonar.

Rebell i dress

SLUG har sidan vi vart etablert stått på barrikadane, eller i alle fall demonstrert både utanfor Stortinget, Utanriksdepartementet, Finansdepartementet, IMF og Verdsbanken. Med åra har det blitt færre demonstrasjonar

utanfor dei nemnde bygningane, og fleire møter med dei som sitt innanfor. Denne overgangen har også blitt diskutert innad i SLUG dei siste åra, i eit forsøk på finne balansen mellom å være ei stemme som kritiserer dei som sitt med makta samstundes som vi kan vere ein organisasjon som styresmaktene vil lytte til når vi kjem med analyser og konstruktive løysingsforslag.

Som nettverksorganisasjon med to tilsette og avgrensa ressursar, er SLUG kome fram til at vi ikkje står i posisjon til å vere ein massemobilisator. SLUG si styrke og potensiale ligg i at vi er ein nettverksorganisasjon som kan skape politisk press gjennom gode analyser og med støtte frå våre nettverksorganisasjonar.

SLUG er per i dag den einaste norske organisasjonen og ein av få organisasjonar internasjonalt som arbeider spesialisert med gjeldsrelaterte problemstillingar. Problemstillingar knytt til gjeld er ofte tekniske og lite tilgjengelege, og det er difor vanskeleg å kaste seg inn i diskusjonen om korleis bærekraftig gjeldspolitik bør utformast. Konsekvensen er at både andre sivilsamfunnsorganisasjonar og styresmakter kvir seg for å engasjere seg i gjeldsrelaterte spørsmål som ofte har store konsekvensar for økonomisk fordeling, for fattigdomsspørsmål og økonomisk vekst. Som spesialisert nettverksorganisasjon har vi også moglegheit til å støtte våre medlemsorganisasjonar i spørsmål der gjeldspolitiske problemstillingar grip inn i deira arbeid.

Kjerna

Dei som utvikla ny logo og nettside for SLUG denne våren har, basert på samtaler med aktive og tidlegare aktive sluggarar, funne at SLUG sjølv seier vi ønskjer å vere: tydeleg, ekte, ujalå, fagleg tunge og engasjerte. I tillegg blei det konkludert med at SLUG ønskjer at resultatet av vårt arbeid skal skape rettferd, opplyse og engasjere.

Ein kan diskutere om det er slik SLUG er no, men eg trur organisasjonen har kome fram til ei skildring av oss sjølv vi ønskjer strekke oss etter dei neste 20 åra.

Og slagordet for arbeidet vårt vil fortsette å vere: «det handler ikke om veldedighet – det handler om rettferdighet».

2009

Stortinget ber regjeringa vurdere en gjeldsrevisjon og retningslinjer for norsk utlån, som resultat av kampanjen året i forveien.

2010

SLUG lanserer rapporten «Is Indonesia's debt to Norway illegitimate?» som avslører lån som aldri burde vært gitt. Rapporten blir viktig for kravet om å gjennomføre en gjeldsrevisjon i Norge.

2011

SLUG samler innspill fra akademia og sivilsamfunn internasjonalt om hvordan en norsk gjeldsrevisjon bør gjennomføres.

2012

UNCTAD lanserer prinsipper for ansvarlig utlån og låneopptak som ble utarbeidet med hjelp av norsk finansiering.

Heikki Holmås annonserer at Norge skal gjennomføre en gjeldsrevisjon.

Nyheter

BRICS starter ny utviklingsbank

Fra juli i år har Verdensbanken fått en ny konkurrent. De såkalte BRICS-landene: Brasil, Russland, India, Kina og Sør-Afrika har gått sammen for å etablere en bank som de rett og slett har valgt å kalle «Den nye utviklingsbanken.» Med et mål om å finansiere infrastruktur og utviklingsprosjekter i BRICS landene og i andre utviklingsland, lover banken at fokuset vil være på gode prosjekter, og ikke på å påvirke låntakerlandets politikk. BRICS-landene vil bidra med \$10 milliarder hver til banken (totalt \$50 milliarder) og ha lik innflytelse over beslutninger. Den nye utviklingsbanken vil gi land i Sør et nytt alternativ å velge mellom, og det blir spennende å se hvordan banken vil fungere i praksis.

Argentina vs. Gribbefond (0-1)

17. juni ble det klart at USAs høyesterett nekter å ta imot anken fra Argentina mot dommen som ga gribbefond rett til å kreve inn \$1,3 milliarder i gammel gjeld fra landet. Argentina kan nå være på randen av konkurs. Gribbefondet har kjøpt opp statsgjeld til en brøkdel av verdien for deretter å kreve inn hele gjelden. For fattige land kan denne avgjørelsen være katastrofal. Det vil bli vanskeligere å få kreditorer med på gjeldsslettetiltak når de vet at gribbefond kan nekte å samarbeide, og likevel få hele beløpet tilbakebetalt. Argentinas tap i USAs rettssystem gjør det enda mer fristende for gribbefond å gå til sak mot andre utviklingsland.

Finansiering for utvikling

Før sommeren ble det bestemt at den tredje konferansen for Finansiering for Utvikling skal arrangeres i Addis Abeba i juli 2015. Dette blir en viktig arena for å sikre at finansieringen av utviklingsmålene blir tilstrekkelig, og at FNs medlemsland ikke bare diskuterer bistand og investeringer, men også tar opp spørsmål om gjeld, långivning, kapitalflukt og skatt. SLUG vil jobbe for at Norge er en aktiv deltager i debatten om de strukturelle økonomiske utfordringene, og at den norske delegasjonen fremmer arbeidet med en ny og rettferdig gjeldsslettemekanisme.

Gjeld på IMF's agenda

Gjeld har kommet høyt opp på en politiske agendaen i etterkant av finanskrisen, og i 2013 lanserte IMF en rapport der de anerkjente svakheter i dagens system for restrukturering av gjeld. IMF's styre ga fondet mandat til å arbeide frem forslag til hvordan man skal håndtere gjeldskriser i fremtiden, og i juni ble arbeidet lagt frem for IMF-styret. Til sivilsamfunnsorganisasjoners store skuffelse tar ikke IMF et større grep enn å foreslå en «gjeldsfrys» for land i krise, altså en treårig betalingspause for at land med betalingsproblemer skal få hodet over vannet. Forslaget er ikke i seg selv en dårlig idé, men det er dessverre langt fra tilstrekkelig for å håndtere ubetalbare og illegitime gjeldsbyrder. SLUG fortsetter kampen for en ny, uavhengig og rettferdig gjeldsslettemekanisme – som ikke skal ligge under IMF som selv er utlånere.

Organisasjonsnytt

1. april avholdt SLUG Årssamling, med 9 delegater og totalt 19 tilstedede. Årssamlingen vedtok at Slett U-landsgjelda endrer navn til SLUG – Nettverk for rettferdig gjeldspolitikk, med det engelske navnet Debt Justice Network Norway. Takk til styremedlemmer som gikk av: Kristian Jahren Øvretveit og Gaute Eilsen og Catharina Bu som går av som styreleder. Ny styreleder i Nettverk for rettferdig gjeldspolitikk er Astrid Iversen! Velkommen også til Nina Vesterager, Tore Storehaug (KrFU), Guro Klausen (Changemaker), Kasper Landmark (Kfuk-Kfum Global) og Astrid Helene Olsen (Press).

Norges Bank bekrefter at det ikke finnes noen praktiske utfordringer for å innføre etiske retningslinjer for Oljefondets investeringer i statsobligasjoner.

SLUG feirer 20 år med nytt navn, nye nettsider og heidundrandes fest.

SLUG

Nettverk for rettferdig gjeldspolitikk

Kontakt oss på slug@slettgjelda.no. Du kan også støtte SLUG økonomisk – bli støtte-medlem selv eller gi bort støtte-medlemskap til noen i gave. Les mer om støtte-medlemskap på www.slug.no/gjeldssletter

Gjennom å bli gjeldssletter er du med og støtter SLUGs arbeid for en mer rettferdig verden. En rettferdig verden kan ikke oppnås uten å forandre på strukturene som skaper urettferdigheten.

Siden 1994 har SLUG, sammen med sine 48 tilsluttede organisasjoner, fått Norge til å være en aktiv pådriver for gjeldsslette og nå i senere tid slette av illegitim gjeld. Gjelda etter skipseksportkampanjen på slutten av 70-tallet ble endelig slettet i 2006 av Erik Solheim. «Det hadde aldri gått uten dere,» sa han på pressekonferansen til SLUG og resten av gjeldsbevegelsen.

Det aller meste av SLUGs arbeid blir gjennomført av frivillige, og vi får gjort mye med knappe økonomiske ressurser. Hver eneste krone som kommer inn vil bidra til å styrke det politiske arbeidet vårt.

SLUG er en nettverksorganisasjon med 48 tilsluttede organisasjoner. Aktivister og støttespillere sprer informasjon til opinion og beslutningstakere, og arbeider opp mot regjering og storting for å sette gjeld på dagsorden. SLUG spiller en viktig rolle også internasjonalt, som en del av den globale gjeldsbevegelsen.

SLUGs krav

Utgangspunktet for SLUGs arbeid er følgende krav og prinsipper, støttet av de tilsluttede organisasjonene:

1. Umiddelbar sletting av all illegitim gjeld, og all gjeld som ikke kan betjenes uten at det går på bekostning av grunnleggende menneskerettigheter.
2. At gjeldsslette og nye lån ikke betinges av kondisjonaliteter som undergraver demokratiske prosesser.
3. At alle typer utlån underlegges retningslinjer for ansvarlig finansiering.

Kravene må gjennomføres etter følgende prinsipper:

- Sletting av gjeld skal ikke redusere bistanden.
- Hensikten med gjeldsslette er fattigdomsbekjempelse, samfunnsutvikling og å styrke demokrati og selvbestemmelse i land i Sør. Det må være åpenhet og innsyn rundt bruken av midlene.
- Gjeldssletting må sees i sammenheng med større strukturelle og institusjonelle endringer på globalt nivå som skaper jevnere maktforhold mellom nord og sør, samt forhindrer nye gjeldskriser.
- Det er to parter i enhver låneavtale. Tvister om tilbakebetaling skal løses av en nøytral tredjepart.

Medlemsorganisasjoner: Alternativt nettverk, Arbeidernes Ungdomsfylking, ATTAC, Caritas Norge, Changemaker, Delta Internasjonalt, Det Norske Misjonsselskap, Det Norske Misjonsselskaps Ungdom, Europeisk Ungdom, Fagforbundet, Fellerådet for Afrika, Foreningen for internasjonale vann- og skogstudier (FIVAS), FORUT, Framtiden i våre hender, Internasjonal kvinneliga for fred og frihet (IKFF), KFUK-KFUM Global, Kirkens Nødhjelp, KRFU, Kvekerne, Kvinnefronten, Korsvei, Latin-Amerikagruppene i Norge (LAG), Mellomkirkelig råd for Den norske kirke, Miljøpartiet De Grønne, Natur og ungdom, Networkers South North, Norges KFUK/KFUM, Norges kristelige studentforbund, Global Info i Norges Kristne Råd, Norges unge katolikker, Norsk Folkehjelp, Norsk Misjons Bistandsnemnd, Norsk sykepleierforbund, "Norsk Tjenestemannslag, Norges Katolske Kvinneforbund, Operasjon Dagsverk, PRESS, Redd barna, Rød ungdom, SAIH, Senterungdommen, SOS-rasisme, Studieforbundet Solidaritet, Sosialistisk ungdom, Spire, U-landsforeningen Svalene, Utdanningsforbundet, Utviklingsfondet

2013

Den norske gjeldsrevisjonen blir lansert og SLUG lanserer skyggerapport.

2014

Norges Bank bekrefter at det ikke finnes noen praktiske utfordringer for å innføre etiske retningslinjer for Oljefondets investeringer i statsobligasjoner.

SLUG feirer 20 år med nytt navn, nye nettsider og heidundrandes fest.

